

ЗВО “ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

**РИСУНОК
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Графічний дизайн

Вид дисципліни	базова	
Мова викладання, навчання та оцінювання		українська

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри дизайну

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Розробник(-и):

Гілязова Н.М. кандидат мистецтвознавства, доцент

e-mail	nataliia.hiliazova@iful.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/specialty/dizayn https://ukd.edu.ua/person/nataliya-gilyazova

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022-2023	31.08.2022 р.	№1		

ВСТУП

Рисунок – це основа реалістичного зображення природи. Художник, дизайнер, працюючи методом рисування з природи, відкидає сліпе копіювання та змалювання, усвідомлює, що рисунок – це процес роботи думки, ока і руки. Рисуючи з природи, студент вивчає і запам'ятовує характерні особливості будови різноманітних об'єктів, знайомиться з принципом їхнього зображення. У процесі навчання даної дисципліни студент освоює знання з теоретичних основ рисунку, методи та технічні прийоми виконання.

Курс «Рисунок» належить до базових дисциплін освітньої програми.

Мета викладання даного курсу – викладення методу вивчення форми, масштабу, простору і технічних прийомів рисунку.

Основними завданнями під час вивчення дисципліни є:

- з точністю передавати пропорції, перспективне скорочення зображуваної природи, об'єм, світлотіньові градації тощо;
- оперувати лінією, штрихом, тоном тощо;
- володіти різноманітними техніками виконання рисунку (олівець, вугілля, сангіна, туш, тощо);
- уміти з точністю передавати зображувану природу (натюрморт, пейзаж тощо);
- створювати графічні авторські роботи з індивідуальним підходом з рисунку;
- володіти на професійному рівні різними техніками рисунку, а також матеріалом та інструментом (олівці, вугілля, туш тощо);
- використовувати у практичній діяльності навички роботи з матеріалами (олівець, вугілля, туш тощо);
- використовувати в практичній діяльності навички роботи з інструментами (перо, рапідограф, олівець тощо);
- самостійно збирати та аналізувати інформацію отриману з Інтернет ресурсів;
- застосовувати здобуті знання та навички в галузях графічного дизайну та у вирішенні творчих завдань.

Компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
СК 9.	Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і живопису (за спеціалізаціями)	<i>ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.</i> <i>ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.</i>

		<i>ПРН 18. Відобразити морфологічні, стилеві та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну</i>
--	--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2/3	
Семестр	3/4/5/6	
Кількість кредитів ECTS	12	360 год.
Аудиторні навчальні заняття	практичні	120 год.
Самостійна робота		240 год.
Форма підсумкового контролю	Залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Композиція	Нарисна геометрія та перспектива
Основи рисунку і живопису	Дизайн-проекування
	Формоутворення
	Шрифти і типографіка

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

II КУРС

I семестр

Завдання 1. Рисунок гіпсової розетки.

Конструктивна побудова. Світлотіньове зображення. Передача об'єму

Завдання 2. Рисунок стільця з драперією.

Лінійно-конструктивна побудова з врахуванням перспективного скорочення. Світлотіньове зображення.

II семестр

Завдання 3. Рисунок фрагменту інтер'єру.

Лінійно-тональне зображення з врахуванням перспективного скорочення. Детальне відображення.

Завдання 4. Графічна робота тематичного натюрморту.

Чорно-біле графічне зображення. Площинно-декоративне зображення.

Завдання 5. Рисунок простого натюрморту вуглем.

Передача об'єму та тонального співвідношення предметів.

III КУРС

I семестр

Завдання 6. Рисунок гіпсової моделі черепа.

Лінійна побудова. Передача об'єму.

Завдання 7. Рисунок гіпсових моделей частин обличчя: ніс, око, вухо, губи.

Лінійна побудова. Передача об'єму.

II семестр

Завдання 8. Рисунок гіпсової моделі голови.

Лінійна побудова. Світлотіньовий рисунок.

Завдання 9. Рисунок портрету живої натури.

Лінійна побудова. Світлотіньовий рисунок.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	Кількість год.
	Рисунок гіпсової розетки.	Закомпонувати у форматі паперу гіпсову модель розетки. Витримати пропорції. Передати світлотінь. Матеріал: олівець. Формат: А3.	10
	Рисунок стільця з драперією.	Лінійно-конструктивна побудова з врахуванням перспективного скорочення. Світлотіньовий рисунок. Матеріал: олівець. Формат: А2.	20
	Рисунок фрагменту інтер'єру.	У форматі паперу закомпонувати фрагмент інтер'єру. Лінійне зображення з врахуванням перспективного скорочення. Матеріал: олівець. Формат: А2.	14
	Графічна робота тематичного натюрморту.	Створити графічну роботу натюрморту. Стилізувати та узагальнити композицію. Матеріал: туш, перо. Формат: А3.	14
	Рисунок натюрморту вуглем.	Закомпонувати у форматі паперу простий натюрморт. Витримати пропорції. Передати світлотінь. Матеріал: вугілля. Формат: А2.	2
	Рисунок гіпсової моделі черепа.	Передати лінійно-конструктивну побудову черепа з дотриманням усіх пропорцій. Передати об'єм за допомогою штриха. Виконати рисунок черепа з різних положень. Матеріал: олівець. Формат: А2.	12
	Рисунок гіпсових моделей частин обличчя: ніс, око, вухо, губи.	Лінійно-конструктивний рисунок частини обличчя (ніс, око, губи, вухо). Передати пропорції та об'єм. Виконати рисунок з різних положень. Матеріал: олівець. Формат: А3.	18
8.	Рисунок гіпсової моделі голови.	Передати лінійно-конструктивну будову гіпсової голови з дотриманням усіх порційних співвідношень. Передати об'єм світлотінню. Матеріал: олівець. Формат: А2.	14

9.	Рисунок живої (портрет).	Рисунок природи	Передати лінійно-конструктивну будову голови людини з дотриманням усіх порційних співвідношень. Максимально наблизитись до зображувальної природи. Передати об'єм за допомогою штриха. Матеріал: олівець. Формат: А2.	16
	Всього годин			120

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва завдання	Кількість год.
	Рисунок простого натюрморту (2-4 шт.)	20
	Зарисовки предметів (стілець, табуретка, диван тощо) (10-15 шт.)	40
	Зарисовки інтер'єру індивідуального житла. Зарисовки вигляду з вікна.	20
	Вправи на графіку (лінія, пляма)	20
	Зарисовки живих квітів (вугіль, сангіна, соус) (6-8 шт.)	20
	Зарисовки черепа в різних положеннях	20
	Зарисовки частини обличчя людини – ніс, вухо, око, губи	40
	Зарисовки гіпсової голови в різних ракурсах	30
	Зарисовки голови людини у різних ракурсах.	30
	Всього годин	240

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” (далі - Журнал) на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

- ступінь засвоєння теоретичного матеріалу навчальної дисципліни;
- вміння реалізовувати власні творчі композиційні рішення;

- відповідність практичного завдання, що виконалося, заданій темі;
- самостійність виконання роботи.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% лабораторних /семінарських/практичних занять.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння техніками виконання живопису, навички і прийоми виконання практичних завдань, самореалізація на лабораторних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрової графічної роботи (заліку), завданням якої є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

До підсумкового контролю **допускаються студенти**, які за результатами поточного контролю **отримали не менше 35 балів**. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Також до семестрового контролю не допускаються студенти, що не оплатили за навчання.

За результатами підсумкового контролю (екзамен/диференційований залік) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 балів і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Підсумковий контроль оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань студентів

Оцінка за національною шкалою / National grade	Рівень досягнень, %
	/

	Marks, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	76 – 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 75
Незадовільно / Fail	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100
Не зараховано / Fail	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	76 – 82
D	68 – 75
E	60 – 67
Fx	35 – 59
F	0 – 34

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Метод 1. Словесний	Метод переважно має форму подачі теоретичного матеріалу, часом з елементами бесіди. Використовують під час викладання нового матеріалу, а також у процесі його закріплення.
Метод 2. Наочний	Метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань.

<p>Метод 3. Практичний</p>	<p>Практичний метод – один із ключових у навчанні дизайнерів. Практичні роботи мають важливе навчально-пізнавальне значення, сприяють формуванню вмінь і навичок, необхідних для майбутньої професії та самоосвіти. Виконання завдань допомагає набути практичні навички, розвиває розуміння предмету та відчуття і розуміння матеріалу.</p>
<p>Метод 4. Стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні</p>	<p>Метод передбачає формування у студентів суспільної та особистої значущості в процесі навчання; формує в них певний рівень вимог, дотримання яких означає виконання свого обов'язку. Це допомагає їм сформуванню стійкого навик відповідальності в роботі, доброчесності як в процесі навчання, так і при виконанні замовлень</p>

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної та практичної діяльності студентів передбачене застосування лабораторні роботи, презентації, майстер-класи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) лабораторних робіт;
- 2) виконання творчих графічних робіт;
- 3) створення зарисовок та начерків.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Аудиторні заняття з дисципліни «Рисунок» проходять у формі лабораторних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених лабораторних робіт виконуються в аудиторії у визначений час згідно графіку відпрацювання та відробок, під наглядом викладача. Це потрібно для того щоб виключити можливість плагіату, тобто присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Важливим елементом у навчальному процесі є академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають

керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до цього викладач повинен надавати достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок.

Загалом після завершення кожної лабораторної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. Враховується відповідність відтворення зображуваної натури, виконання (володіння матеріалом та технічними засобами) та охайність роботи.

При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Кириченко М.А. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ, 2002. 188 с.
2. Лукань В. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Малюнок розетки. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/maljunok-rozetki.html> (дата звернення 11.08.2022)
2. Малюнок вугіллям. URL: <https://jak.bono.odessa.ua/articles/jak-namaljuvati-vugilnimi-olivcjami-natjurm-ort-z.php> (дата звернення 11.08.2022)
3. Рисунок олівцем портрету. URL: <https://lifehacker.org.ua/malunki-olivcem-portreti-poetapno-32-foto/> (дата звернення 12.08.2022)
- 4.